

BELEID SSS 2013-2016

(ten behoeve van subsidieaanvraag OCW, volgens voorgeschreven format)

ACTIVITEITENPLAN STICHTING SCHRIJVERS SCHOOL SAMENLEVING (SSS)

2013-2016

Vragen activiteitenplan

Onderdelen 2.1 t/m 2.3: Kwaliteit en (inter)nationaal belang

2.1 Wat zijn de missie, visie en hoofddoelstelling van de instelling?

De hoofddoelstelling van stichting Schrijvers School Samenleving (SSS) is de *bevordering van het lezen, in het bijzonder van literatuur*. SSS probeert die doelstelling te realiseren met een specifiek middel: de organisatie van lezingen en projecten (voorbereide klassenbezoeken) en andere live-optredens van *schrijvers en dichters* - auteurs die zijn uitgegeven door professionele uitgeverijen van literatuur - in het hele land.

SSS bemiddelt voor:

- het onderwijs (*school*): alle onderwijstypen en niveaus, maar in het bijzonder primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- instellingen daarbuiten (*samenleving*): hieronder vallen o.a. bibliotheken, boekhandels, stichtingen voor literaire activiteiten, cultureel-maatschappelijke organisaties en in mindere mate bedrijven en (semi-)overheidsinstellingen.

De bemiddeling bestaat uit een aantal componenten: advies en informatie bij de auteurskeuze (o.a. welke auteur past bij een bepaalde leeftijdsgroep, een thema of onderwerp, van wie komt er een nieuw boek uit); informatie over beschikbaarheid in bepaalde perioden / op bepaalde data, specifieke wensen en mogelijkheden van de auteur); het geven van zodanige organisatorische adviezen dat de kans op een leesbevorderend effect het grootst is; het maken van afspraken waaronder financiële en het vastleggen daarvan in een contract; de inning van honorarium en reiskosten en de uitbetaling daarvan aan de auteur. Onder bepaalde voorwaarden kan SSS een bescheiden deel van het auteurshonorarium betalen.

SSS brengt via de auteursactiviteiten literatuur onder de aandacht van een breed publiek in Nederland. De lezingen en projecten van SSS zijn erop gericht de aanwezigen *meer inzicht* te geven in het werk van de auteur en in literatuur in het algemeen, maar ook om *meer lezers* te interesseren voor literatuur. Voor zorgvuldig gekozen taal, in poëzie die zelf steeds opnieuw de woorden zoekt om de werkelijkheid te benoemen, in verhalen die steeds weer andere verhalen vertellen en die weerbaar maken tegen clichés, in romans die de complexiteit van een wereld-in-verandering onder woorden weten te brengen. Voor verhalen die leesplezier loswoelen. Voor taal die het voorstellingsvermogen bevordert. De verpakking waarin de literatuur de lezer bereikt – papieren boek, e-book of andere elektronische drager – is in dit kader niet relevant.

Uitdrukkelijk geldt dat de activiteiten verbonden zijn met het werk van de auteur, en het solitaire, geconcentreerde lezen door individuele lezers. SSS hoopt hiermee bij te dragen aan een sterke leescultuur. Idealiter is het auteursbezoek een aanleiding tot of een gevolg van, en niet een vervanging van lezen. Maar ook geldt dat literatuur extra waarde krijgt door het gesprek erover - bij uitstek gebeurt dit in de activiteiten van SSS.

SSS is gericht op een grote output, die literatuur zichtbaar moet maken als een constante vitale kracht, voor alle leeftijden, binnen en buiten het onderwijs, gespreid over het hele land. Dit gebeurt met inachtneming van de specifieke positie van de schrijver: ook deze heeft regelmatig de rust en afzondering nodig om geconcentreerd te kunnen schrijven.

Door een goede - ook praktische - begeleiding wil SSS bevorderen dat zowel auteurs als de organisatoren mee blijven doen aan deze activiteiten. Dat de auteurs er niet alleen lezers mee vinden maar ook kopers, en dat ze een passende honorering ontvangen voor de lezingen en projecten, speelt hierbij een belangrijke rol. Bij SSS komen leesbevordering én cultureel ondernemerschap van de auteurs in een sterke formule bijeen.

2.2 Waarom is de collectie, het aanbod of de activiteit van uw instelling van nationaal en/of internationaal belang? Denk hierbij aan onderstaande elementen. Ga daarbij in op de komende periode en onderbouw de plannen op basis van het verleden.

- *De positie van de instelling binnen de sector (nationaal en internationaal) en waar deze uit blijkt;*

SSS is een onafhankelijk aanspreekpunt voor (potentiële) organisatoren van auteursactiviteiten in Nederland. Het auteursbestand van SSS bestaat uit auteurs – en staat open voor hen - die zijn uitgegeven door afzonderlijke kwaliteitsuitgeverijen, die in de dagelijkse praktijk vaak concurrenten zijn maar vertrouwen hebben in SSS als bemiddelaar. De bemiddeling van SSS is uitgeverij-overstijgend en uiteraard opereert SSS ook boven stromingen, richtingen en groeperingen. Voor de organisatoren heeft dit het evidente voordeel dat er met één organisatie, waar de expertise op dit specifieke terrein aanwezig is, kan worden gecommuniceerd. Als centrale organisatie kan SSS kan regie voeren o.a.. met betrekking tot geografische spreiding en overlapping in programmering voorkomen. Ook kan SSS effectief samenwerken met landelijke instellingen die in longitudinaal verband aan leesbevordering of boekpromotie doen, zoals Stichting Lezen en CPNB en met lokale instellingen zoals de bibliotheken.

Bijna alle schrijvers en dichters in Nederland, en een groot aantal Nederlandstalige schrijvers in België doen in een bepaalde frequentie mee aan de activiteiten van SSS, zowel auteurs van kinder- en jeugdliteratuur als auteurs voor volwassenen - schrijvers van romans, korte verhalen, poëzie, essayistiek, literaire non-fictie en letterkundige boeken. Ze onderschrijven de doelstelling waarmee dit gebeurt. In geen enkel ander land bestaat een organisatie waar bijna alle auteurs, van kinderboekenschrijver tot auteur voor volwassenen, van debutant tot bestsellerauteur bij aangesloten zijn voor het specifieke doel van leesbevordering via lezingen en projecten.

In 2010 waren er 868 auteurs bij de werkzaamheden van SSS betrokken.

Voor auteurs betekent de bemiddeling van SSS een zinvolle manier om hun (potentiële) lezers te ontmoeten, om hun werk onder de aandacht te brengen en om de verkoop ervan te

stimuleren – SSS zorgt, daar waar zinvol en mogelijk, voor de aanwezigheid van de boekhandel – en om in het verlengde van hun directe schrijverschap inkomen te verwerven. In 2010 verdienden de auteurs samen 2,7 miljoen euro via de werkzaamheden van SSS, in 2011 was dat 2,5 miljoen euro. Ter vergelijking: die bedragen komen ongeveer overeen met de bedragen die het Nederlands Letterenfonds voor projectbeurzen beschikbaar stelde.

De letterensector waar SSS deel van uitmaakt, wordt gekenmerkt door een intensieve publiek-private samenwerking. Het bijzondere van de sector is dat commerciële instellingen (de kwaliteitsuitgeverijen, de goede boekhandel en collectieve organisaties als de CPNB) hierin een belangrijke culturele functie vervullen. Het ministerie van OCW heeft deze vitale culturele functie altijd onderschreven en heeft het eigen lees- en literatuurbeleid hieraan aanvullend en ondersteunend gemaakt.

SSS is, als gedeeltelijk gesubsidieerde instelling, in de letterensector te positioneren op het snijvlak van *specifiek letterenbeleid* en *leesbevorderingsbeleid*.

Het *specifiek letterenbeleid* van aantal gesubsidieerde lettereninstituten ondersteunt de keten van productie tot en met promotie van literatuur: van schrijver tot lezer. Zo bevindt het Nederlands Letterenfonds zich met de toekenning van projectbeurzen aan auteurs aan de productiezijde. Dit fonds is ook een belangrijke instelling op het gebied van de promotie van literatuur in het buitenland (internationale promotie). Ook SSS is aan die promotiekant te positioneren: het werkkterrein kan worden gekenmerkt als nationale promotie. Het moge duidelijk zijn dat SSS zich beschouwt als deel van een infrastructuur waarin het internationaal beleid al door een andere instelling wordt uitgevoerd.

De activiteiten van SSS maken ook deel uit van het *leesbevorderingsbeleid* in ruimere zin. Dit wordt gecoördineerd door de Stichting Lezen, die ook vernieuwende initiatieven, methodieken en instrumenten op het gebied van leesbevordering en literatuureducatie stimuleert. Een concept in het beleid van Stichting Lezen is de ‘doorgaande leeslijn’: leesbevordering kan alleen slagen als er voor alle kinderen in Nederland structureel en van jongs af aan voldoende aandacht is.

In 2011 hebben het Nederlands Letterenfonds (NLF; fusie van het voormalige Fonds voor de Letteren en Nederlands Literair Productie en Vertalingenfonds) en SSS een gezamenlijke huisvesting, het Letterenhuis aan de Nieuwe Prinsengracht 89 in Amsterdam, betrokken. Alle drie de organisaties hebben de bevordering van de leescultuur als uiteindelijk doel.

Afgesproken is om die leescultuur meer nog dan voorheen gezamenlijk uit te dragen, en met alle expertise die bij elke afzonderlijke instelling aanwezig is te werken aan een krachtig ‘ecosysteem’ van schrijven en lezen.

Met betrekking tot de relatie van SSS met het beleid van Stichting Lezen geldt dat de doorgaande leeslijn ook voor SSS een belangrijk principe is, dat zelfs wordt doorgetrokken naar de activiteiten voor volwassenen. Ook de succesformules waaromheen Stichting Lezen beleid ontwikkelt voor het bevorderen van het leesplezier en het lezen: het voorlezen, vrij lezen en het gesprek over het gelezene, zijn elementen die in het werk van SSS centraal staan. In 2010 is Stichting Lezen op verzoek van SSS al toegetreden tot de organisatie van de Dag van het Literatuuronderwijs, die SSS sinds 1992 met (Passionate/)Bulkboek organiseert.

Het NLF en SSS zijn nauw betrokken bij belangrijke en min of meer opvolgende onderdelen van de ontwikkeling van schrijverstalent en een schrijversloopbaan. Met het NLF zal gekeken

worden hoe het talent van auteurs door gezamenlijk opereren nog beter kan worden gesteund en getoond.

2.3 Welke activiteiten zal de instelling in de periode 2013-2016 uitvoeren? Denk hierbij aan onderstaande elementen. Ga daarbij in op de komende periode en onderbouw de plannen op basis van het verleden.

- *De activiteiten die u in 2013-2016 gaat uitvoeren en de wijze waarop deze zich verhouden tot de activiteiten die u in 2009-2012 uitvoert (toelichting op nieuwe activiteiten of uitbreiding/ vermindering van bestaande activiteiten). Ga daarbij zowel in op activiteiten in Nederland als in het buitenland;*

In 2010 maakte SSS 6165 contracten voor de auteursactiviteiten. Eén contract behelst gebruikelijk één lezing (of optreden), of een project (gemiddeld ca. drie klassen- of groepsbezoeken door een auteur op een dag op een school, of op scholen). SSS telt haar output in zulke contractaantallen. Dit aantal van 6165 contracten was het hoogste uit de geschiedenis van SSS. In 2011 volgde een sterke daling naar 5392 contracten, het niveau van 2007. Conjuncturele redenen zullen hier ongetwijfeld een rol hebben gespeeld maar de belangrijkste reden is gelegen in de verhuizing van SSS na de fusie van de twee Letterenfondsden. Deze kostte veel tijd i.v.m. o.a. vergaderingen over de juridische ontvlechting van het Schrijvershuis, rumoer in een nog niet geheel verbouwde kantoorruimte, verwarmings- en glasvezelperikelen en veel aanloop van bezoekers van de andere instellingen in dit pand. Dit verhinderde het gewone werk aanzienlijk. Inmiddels kan weer normaal worden gewerkt en is het herstel ingetreden.

Dit werk wil SSS ook de komende vier jaren verrichten. In het woelige literaire landschap van nu, waar grenzen tussen schrijven, uitgeven en verkoop aan het vervagen zijn, waar veel fysieke boekhandels en andere organisaties de gevolgen van de economische crisis ondervinden, en waar bibliotheken te maken hebben met forse bezuinigingen wil SSS de literatuur zelf centraal blijven stellen via de auteursactiviteiten. SSS wil een stabiele factor zijn in dit geheel: scherp op output gericht maar ook soepel meebewegend met de markt zelf. SSS zal dat gezien de bezuinigingen die ook op de stichting zelf betrekking hebben, ook met minder middelen moeten doen, maar streeft toch naar een uitbreiding van haar activiteiten in de komende jaren, van 6000 in 2013 naar 6500 contracten in 2016. Het gaat dan om ca. 12.000 – 13.000 activiteiten, als klassen- en groepsbezoeken op een school, opgenomen op een contract, afzonderlijk worden meegeteld. Naar verwachting gaat het om een publieksofomvang van 520.000 personen.

- *De inhoudelijke keuze voor activiteiten en de mate waarin het aanbod onderscheidend is;*

Het lijkt archaisch: live-optredens van schrijvers en dichters te regelen in een tijd waarin er ook contact bestaat via elektronische wegen en satellieten. Maar er is een grote niet aflatende vraag naar die ontmoetingen. Omdat live nog echter is dan übertuueel? Of laat het

zien dat literatuur een vitale waarde is in de maatschappij? Van literatuur valt veel te leren, rond literatuur valt veel te bespreken. De inhoudelijke keus voor dit beleid ligt geheel in het verlengde van de algemene doelstelling van SSS, zie daarover ook 2.1. Voor de uitvoering van het beleid wil SSS zich blijven richten op zowel onderwijs als de buitenschoolse sector. Geen andere instelling is op deze schaal, met deze middelen en met dit doel actief.

*Onderwijs

Op jonge leeftijd wordt de basis gelegd voor leesplezier en kan door op speelse wijze de basis worden gelegd voor een zeker inzicht in literatuur. Jong beginnen is cruciaal. In het primair onderwijs is het relatief eenvoudig de doelgroep breed te bereiken. Rond schrijversbezoeken komen kinderen, ook degenen bij wie thuis niet wordt gelezen, in aanraking met ‘hele’ verhalen en boeken, een prachtige aanvulling op het leesvaardigheidsonderwijs dat vaak sterk gefragmenteerd is. Schrijversbezoeken passen ook uitstekend bij de succesformule van Stichting Lezen als het ‘vrije lezen’ en het kringgesprek over boeken.

Vanaf ongeveer groep drie kan een ontmoeting met een schrijver al een het begrip voor de essentie van schrijven raken, als een activiteit die meer is dan het opschrijven van letters: een elementaire vorm van reflectie op literatuur. Hoe komt een schrijver aan zijn ideeën, hoe schrijf je een verhaal, een gedicht? Tot en met vmbo en Tweede Fase komen deze vragen - in een vaak speelse vorm – aan bod aan de hand van auteursbezoeken. Auteursbezoeken op school vormen de kern van projecten waarin veel kennis op literair gebied kan worden opgebouwd en overgedragen. Auteursprojecten zijn een letterlijke verlevendiging van het lees- en literatuuronderwijs.

Veel campagnes uit het boekenvak, i.h.b. van de CPNB zijn goede structurerende elementen in een longitudinaal beleid voor ook het onderwijs. Campagnes als Kinderboekenweek, Boekenweek, Nederland Leest en de Jonge Jury bieden daarvoor veel aanknopingspunten.

Steeds vaker gebruiken auteurs bij hun bij hun schoolbezoeken, in het bijzonder in het primair onderwijs, een digibord of laten dat bij de voorbereiding gebruiken, wat tal van nieuwe perspectieven opent. Bijna alle basisscholen (en 70% van de scholen voor voortgezet onderwijs) beschikken over minstens een digibord. Interessante nieuwe ontwikkelingen doen zich ook voor m.b.t. de iPad als drager van educatief materiaal (vervanging van schoolboeken). In de nabije toekomst is wellicht een elektronische verspreiding van ook literatuur mogelijk volgens een opzet als vroeger door Bulkboek plaatsvond en die ervoor zorgt dat leerlingen in eenzelfde periode allemaal over dezelfde boeken beschikken. Dit werkt zeer positief uit met betrekking tot het rendement van auteursbezoeken. Nu moeten boeken vaak rouleren, in enkele exemplaren.

SSS wil het aantal bemiddelingen in het onderwijs (vaak in samenwerking met plaatselijke openbare bibliotheken) ten minste de helft van het totaal aantal bemiddelingen laten zijn.

* Buitenschools

Activiteiten voor volwassenen (vanaf 18 jaar) zijn vaak openbare lezingen of optredens bij stichtingen voor literaire activiteiten, boekhandels of bibliotheken, of vinden in verenigingsverband plaats (cultureel- maatschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen, studentenverenigingen, ouderenorganisaties, etc.) in – daar dringt SSS op aan – een sfeervolle ambiance die op zichzelf al publiek moet trekken.

Mede ingegeven door de economische teruggang en bezuinigingen proberen vooral boekhandels steeds vaker activiteiten te organiseren die weliswaar op boekverkoop zijn gericht maar die zelf ook zelf opbrengst moeten genereren, zoals literaire diners ('eat and read'). Auteurs honoraria hiervoor zijn uiteraard beperkt, maar het zijn zinvolle activiteiten waarvoor SSS auteurs vaak bereid vindt, ook tegen een lager honorarium dan zij gebruikelijk vragen. Het helpt de boekhandel, zich te profileren als centrum van literaire bedrijvigheid. Ook helpt SSS boekhandels en bibliotheken bij het vinden van auteurs als spreker bij activiteiten met instellingen in hun omgeving (b.v. gezondheidscentra, kerkgenootschappen, reisorganisaties) en wil SSS verder stimuleren dat dit soort relaties wordt gelegd. Als centraal punt kan SSS goede ervaringen van de ene organisatie doorgegeven aan de andere. Deze aanpak is het waard te worden uitgebouwd.

SSS richt zich ook zelf op verenigingen met een specifiek doel, bedrijven en (semi-)overheidsinstellingen. Het interessante van lezingen in deze sector is, dat er een publiek kan worden bereikt via een organisatie die zelf niet professioneel met lezen is belast: via een minder gangbaar kanaal maar wel voor een potentieel geïnteresseerd publiek. Dit soort lezingen wordt meestal geprogrammeerd rond een thema uit het werk van de auteur dat voor de doelgroep relevant is.

Er zijn in Nederland ca. honderd instellingen (waaronder nogal wat 'stichtingen voor literaire activiteiten') die minstens vier keer per jaar voortreffelijke literaire avonden of middagen organiseren, met veel publiciteit in de plaatselijke pers en met een bezoekersaantal van meer dan 200 (sommige zelfs 600, en incidenteel 800). Zij zijn op het gebied van de programmering zeer aan SSS verbonden en SSS acht ze van groot belang voor het zichtbaar maken van literatuur.

* Bescheiden medefinanciering als motor van het leesbevordering beleid.

SSS wil net als voorheen, onder bepaalde voorwaarden een bescheiden deel van het auteurs honorarium subsidiëren en hanteert die subsidiëring als een instrument binnen het leesbevorderingsbeleid. Al jarenlang bestaat naar tevredenheid een systeem waarbij de auteurs zelf de hoogte van hun honorarium kunnen bepalen; ze geven die als richtlijn door aan SSS. Op door SSS te bepalen *basishonoraria* (2012: €265,-) kan voor lezingen voor niet-commerciële instellingen een subsidie (€60,-) worden verleend uit een budget van SSS; de organisator betaalt dus €205,- Voor schoolbezoeken is de verdeling afhankelijk van het aantal groepen, de grootte ervan en de duur. Op hogere honoraria dan het basishonorarium verleent SSS geen subsidie. Een organisator betaalt dan alle kosten. Het budget voor deze bijdrage maakte vroeger deel uit van dat van het Fonds voor de Letteren. Het is al in 1983 overgeheveld naar SSS om deze subsidie slagvaardiger - want ook als aanmoedigingspremie voor organisatoren - in te kunnen zetten bij het onder de aandacht brengen van auteurs.

In de praktijk zijn het debutanten – zij kiezen meestal voor het basishonorarium – en vooral kinder- en jeugdboekenauteurs die van de subsidie profiteren. SSS acht deze subsidieverdeling gezien het belang van basisonderwijs op het gebied van leesbevordering

zowel beleidsmatig als organisatorisch legitiem: kinderboekenauteurs werken veelal het effectiefst met niet al te grote groepen kinderen van dezelfde leeftijd en zijn hier vaak vier uren per dag mee bezig. Een redelijke honorering hiervoor is voor de meeste scholen niet volledig op te brengen. In 2010 werd 82% van het totale budget voor de aanvulling van honoraria gebruikt voor projecten van kinder- en jeugdboekenauteurs.

SSS wil deze bijdrage, die in de praktijk al een startmotor blijkt te werken, in de komende periode handhaven. Gezien de bezuinigingen zal de bijdrage per keer lager zijn, nl. €50,- bij lezingen en bij projecten gemiddeld eu 75,- per contract. In de begroting voor 2013 is uitgegaan is van 600 x aanvulling van eu 50,- (eu 30.000) en 3000 x aanvulling van eu 75,- (eu 225.000,-).

SSS wil de *extra* subsidies voor specifieke situaties die van belang zijn in het kader van leesbevordering handhaven: voor allochtone auteurs, allochtone organisaties en voor het voortgezet onderwijs. Het gaat dan om extra subsidiering van max. €150 op het auteurshonorarium, ook bij hogere honoraria dan het basishonorarium. Daarnaast wil SSS een dergelijke bijdrage mogelijk maken als aanmoedigingpremie voor beginnende stichtingen voor literaire activiteiten of als bijdrage voor dergelijke instellingen in moeilijke situaties. Het totaalbedrag staat vermeld onder de post 'projecten' in de begroting. Hieruit worden ook eigen initiatieven bekostigd, b.v. de Dag van het Literatuuronderwijs die SSS met Passionate/Bulkboek en Stichting Lezen organiseert voor in het bijzonder leraren.

SSS streeft dus naar groei van activiteiten, in een markt die het moeilijk heeft, en met minder mogelijkheden om mee te financieren, met iets minder personeel en met een verhoging van de bemiddelings- en administratiekosten voor SSS zelf, van €30,- naar €39,- per contract. Het is zaak om zeer efficiënt te werken. SSS zal scherp gericht zijn op resultaat. Waarschijnlijk zal het 'aanbod' van auteurs groot zijn, mede omdat ook de werkbeursregelingen van het NLF door de bezuinigingen lager zullen uitvallen en meer auteurs een inkomen via optredens willen verwerven. Naar verwachting zal het gemiddelde honorarium dat de auteurs per optreden zullen verdienen, iets zakken ten opzichte van de vorige beleidsperiode. In de begroting is hiermee rekening gehouden. SSS zal soepel meebewegen met de markt.

- *De wijze waarop uw instelling website(s) en/of andere mediatoepassingen inzet (indien dit een kernactiviteit betreft: niet voor marketing- of publiciteitsdoeleinden);*

De website is nog steeds een zwak punt van SSS. Er wordt aan gewerkt in gestolen uurtjes. Wat de communicatie met de organisatoren betreft, deze geschiedt nu vooral in een combinatie van telefoon en e-mailverkeer, een aanpak die in efficiënt werkt, omdat er bv. op het gebied van specifieke teksten voor aankondigingen (die SSS vaak maakt) maatwerk kan worden geleverd.

- *De samenwerkingspartners bij de activiteiten.*

Met Stichting Lezen en NLF bestaan (zie 2.2) plannen voor meer beleidsmatig samenwerken. SSS heeft verder van oudsher veel contact met de CPNB, een natuurlijke samenwerkingspartner waarvan de campagnes bij uitstek de aanleidingen vormen voor het programmeren van veel auteursactiviteiten. Het moge duidelijk zijn dat SSS ook intensief samenwerkt met de literaire uitgeverijen. Lossere contacten bestaan er met allerlei uiteenlopende organisaties, zoals omroeporganisaties.

In de dagelijkse praktijk betekent de bemiddeling voor de vele lezingorganisatoren zoals bibliotheken en boekhandels ook samenwerking op tal van terreinen.

Voor zover van toepassing:

- *de totstandkoming en inhoud van de onderzoeksagenda;*

nvt

- *onderscheid naar de activiteiten in verschillende (groepen) landen;*

nvt

- *onderscheid naar de activiteiten gericht op verschillende sectoren (bijvoorbeeld erfgoed of genres binnen kunsten);*

Zie voor de hoofdverdeling Onderwijs / Buitenschools 2.3

- *de bijdrage van de activiteiten aan een duurzame nationale infrastructuur voor digitaal erfgoed.*

nvt

N.b. Bij de volgende onderdelen wordt specifiek aandacht besteed aan bereik (deelnemers) en ondernemerschap en marketing.

Onderdelen 2.4: Uitwerking van het thema (publieks)bereik

2.4 Wat is de visie van de instelling op (publieks)bereik en wat zijn de doelstellingen op dit gebied? Denk hierbij aan onderstaande elementen. Ga daarbij in op de komende periode en onderbouw de plannen op basis van het verleden.

- *De deelnemers of gebruikers van verschillende diensten of activiteiten (bijvoorbeeld soorten publiek, vakgenoten, wetenschappers) en de ontwikkeling van de deelnemers of gebruikers;*

SSS probeert via de auteurslezingen een groot en breed publiek in contact te brengen met literatuur. De laatste jaren ligt het directe publieksbereik van SSS boven 500.000 personen. Indirect worden nog meer mensen bereikt, via de artikelen (interviews, verslagen) die in de regionale pers verschijnen naar aanleiding van de auteursactiviteiten.

SSS is zowel gericht op vergroting van het aantal lezingen dat jaarlijks tot stand komt als op een zodanige publicitaire ondersteuning van organisaties dat dit goed gevulde zalen tot gevolg heeft. Dit alles voor zover zinvol: zo is in het primair onderwijs het beste om in en met bestaande klassen, dus met niet al te grote groepen (tot 25 of 34 leerlingen) te werken.

- *De wijze waarop u uw publiek definieert en registreert;*

Voor een goede bemiddeling is het van essentieel belang, bij aanvragen van organisatoren goed na te vragen, voor welk(e) publiek / doelgroep de uitnodiging bestemd is, dit om deze ook goed aan de auteur voor te leggen, of om er geschikte auteurs bij voor te stellen. De informatie wordt op de contracten vermeld, opdat schrijvers er in hun verhaal kunnen rekening mee kunnen houden. Publiek kan aanzienlijk variëren, bv van zeer gespecialiseerd in een bepaald onderwerp tot laaggeletterde NT1-cursisten. Voor een geslaagde communicatie tussen auteur en publiek is kennis van het publiek essentieel. Niet alleen in onderwijssituaties is het van belang om aan te sluiten bij de ‘aanvangssituatie’ van de leerlingen/ het publiek maar ook voor buitenschoolse situaties. Kent het publiek het werk al, of moet het er warm voor worden gemaakt – dit vereist een andere invalshoek van de auteur. Zo ver kan de definiëring van het publiek door SSS ten opzichte van de auteur gaan.

Voor de algemene registratie ten behoeve van het jaarverslag, beleid en eventuele bijsturing daarvan houdt SSS, al sinds de introductie van de geautomatiseerde contractering, publieksgroepen bij op grond van leeftijd en, daar waar dat aan de orde is, onderwijstype. Voorts houdt SSS via codes het soort organisator bij. In de jaarverslagen staan daar de overzichten van.

- *De resultaten van onderzoek naar onder meer klanttevredenheid en bereik onder doelgroepen;*

SSS heeft zelf nooit systematisch onderzoek naar klanttevredenheid gedaan. Wat het bereik onder doelgroepen betreft: hier is alleen extern onderzoek naar gedaan door de Inspectie voor het Primair Onderwijs, die 2003 onderzocht in welke basisscholen contact hebben met leesbevorderingsinstellingen; 44% bleek jaarlijks een schrijversproject met SSS te organiseren; 77% van de scholen die in 2001/2002 een auteur hadden uitgenodigd typeerden de bruikbaarheid op school als goed; 23% noemden de bruikbaarheid voldoende; lagere scores kwamen niet voor.

Uit het rapport *Leesbevordering 1992-2002; evaluatie 10 jaar leesbevorderingsbeleid* van Research voor Beleid bleek dat het bereik van SSS in het voortgezet onderwijs in die periode 29% was. Scholen beoordelen de schrijversbezoeken met een 7,5. De eigen cijfers van SSS over de contacten met primair en voortgezet onderwijs hierna laten ten opzichte van deze periode een lichte groei zien.

- *De wijze waarop nieuwe deelnemers of gebruikers worden benaderd;*

SSS heeft in de loop van haar bestaan geïnvesteerd in goede contacten en heeft een flinke achterban van organisatoren gemobiliseerd om met regelmaat auteursactiviteiten te programmeren. Dit heeft tot gevolg gehad dat organisatoren zich graag tot SSS richten met hun vragen en met een groot deel van deze verzoeken kan het bureau de werktijd al vullen. Maar SSS maakt ook themalijsten, deelpresentaties etc. naar aanleiding van campagnes (bv die van de CPNB). Veel nieuwe organisatoren melden zich naar aanleiding van het bijwonen van een lezing, bijvoorbeeld leraren die als gewone bezoeker bij een openbare lezing waren.

- *De wijze waarop aan klantenbinding wordt gedaan.*

De beste vorm van klantenbinding is, de activiteiten zo goed mogelijk te laten plaatsvinden en de bemiddeling door SSS kan hierin bepalend zijn voor het enthousiasme van organisatoren om de volgende keer weer iets te organiseren. SSS onderhoudt goede contacten ook na de lezing en probeert veelgevraagde auteurs die niet uitvoerig beschikbaar zijn, toch over het hele land en de loop der tijd te 'spreiden', waarbij goede organisatoren op een gegeven moment met dergelijke bezoeken kunnen worden beloond.

Onderdelen 2.5 en 2.6: uitwerking van het ondernemingsplan

2.5 Welk verdienmodel wordt door de instelling gehanteerd en wat zijn de doelstellingen op het gebied van ondernemerschap? Denk hierbij aan onderstaande elementen. Ga daarbij in op de komende periode en onderbouw de plannen op basis van het verleden.

- *De relatie tussen het verdienmodel en de activiteiten;*

SSS berekent het leeuwendeel van de kosten van de activiteiten (honorarium, reiskosten auteur en bemiddelingskosten) door aan de organisatoren. SSS is in de loop van haar bestaan uitgegroeid van een stichting die voor 80% werd gesubsidieerd tot een stichting die voor 25% wordt gesubsidieerd.

- *De financieringsbehoefte en –financieringsmix (verhouding van deze subsidieaanvraag tot andere bronnen van financiering);*

Zie boven.

- *De strategie bij tegenvallende inkomsten;*

Dit is in de praktijk nog nooit uitvoerig voorgekomen. Bij stagnerende vraag zal de eerste actie van SSS het benaderen van de markt zijn.

- *Visie op ondernemerschap en/of private fondsenwerving;*

SSS is zeker geen tegenstander van private fondsenwerving, maar acht voor een duurzaam en consistent beleid het in redelijkheid doorberekenen van kosten de beste strategie.

Voor het cultureel ondernemerschap van individuele auteurs is SSS van belang. Aanzienlijk meer dan vroeger willen auteurs zelf zich inzetten voor de verkoop van hun werk. Ook veel meer dan vroeger lijken zij de revenuen van boekverkoop als hun ware financiële verdiensten te zien. Bij deze kijk op het schrijverschap past de samenwerking met SSS. Schrijvers spreken met SSS een periode en frequentie af waarin ze lezingen willen geven en lichten SSS tijdig in over nieuw te verschijnen werk zodat SSS met de organisaties in het land lezingen rond nieuw werk kan programmeren. Ook buiten het verschijnen van nieuw werk programmeert SSS auteurslezingen, mede om goede boeken een langer leven te geven. SSS zorgt waar dat zinvol en mogelijk is voor inschakeling van de boekhandel bij de lezing. Boekverkoop bij lezingen kan aanzienlijk zijn.

- *Het marktaandeel en/of de concurrentiepositie.*

Het marktaandeel is nooit onderzocht, behalve m.b.t. scholen (zie 2.4). SSS is de enige instelling met deze, educatief gerichte doelstelling. Er zijn ook enkele meer commercieel gerichte impresariaten en agency's.

2.6 Hoe brengt de instelling haar activiteiten onder de aandacht? Met andere woorden, wat is de marketingmix van de instelling? Denk hierbij aan onderstaande elementen. Ga daarbij in op de komende periode en onderbouw de plannen op basis van het verleden.

- *De instrumenten die gebruikt worden om marketingbeleid te ontwikkelen (SWOT, 4-p's, externe ondersteuning etc);*

Zie 2.4.

- *De wijze waarop de instelling zich in de markt positioneert;*

SSS wil zich profileren als een boven partijen opererende, betrouwbare en deskundige bemiddelaar.

- *Promotieactiviteiten naar doelgroep (op welke wijze maakt de instelling haar activiteiten kenbaar aan potentieel publiek);*

De belangrijkste manier waarop SSS schrijvers onder de aandacht van organisatoren brengt is algemene informatievoorziening in combinatie met specifieke informatie via adviezen op maat aan de telefoon, vaak gevolgd door uitvoeriger biografische en bibliografische informatie over besproken auteurs via e-mail. SSS wil vooral de eerste auteursselectie van organisatoren, die ook bij personen ‘uit het vak’ vaak opmerkelijk beperkt is, verbreden.

Al vijftien jaar is de database voor de Kinderboekenweek hierbij succesvol. Hierin zijn opgenomen schrijvers van boeken die goed bij het thema van de Kinderboekenweek passen. Er wordt in beschreven op welke wijze deze auteurs kunnen aansluiten bij het thema, voor welke groepen de programma’s gelden en wat de klas ter voorbereiding moet doen. Op deze onderdelen is het ook ontsloten. Dit aanbod is niet zeer omvangrijk, leraren lijken het helemaal door te nemen en kiezen mede voor de hoe de auteurs hun aanpak omschrijven. Dit principe van bescheidener schrijverslijsten rond thema’s, onderwerpen of genres, gericht op specifieke organisatoren past SSS vaker toe - zowel binnen als buiten het onderwijs.

- *De inzet van uw website of nieuwe media voor marketing- en publiciteitsdoeleinden;*

De hierboven genoemde inzet is de belangrijkste op dit gebied.

- *De prijsstrategie (prijsniveau en de inzet van prijsdifferentiatie en/of kortingsbeleid).*

SSS probeert haar eigen kosten voor de organisatie zeer beperkt te houden. In de afgelopen periode bedroegen die eu 30,- , vanaf 2013 worden ze verhoogd naar eu 39,-.. Hiervoor krijgt een organisatie o.a. advies, begeleiding, een nette afhandeling van de afspraak en hulp bij eventuele calamiteiten. De drempel om met SSS te werken is daardoor laag. Hoewel SSS afspraken efficiënt wil afhandelen, moet er tijd zijn voor goede adviezen op literair gebied. Een deel van die tijd /overhead wordt gedekt door de bemiddelingskosten, maar in de praktijk komt het erop neer dat een deel van de rijksoverheidssubsidie voor dit element in het werk van SSS wordt aangevraagd. (dit naast de andere grote post, het bedrag voor de aanvulling van de auteurshonoraria).

Wat de auteurs betreft: door zelf hun tarief vast te stellen kunnen zij aan differentiëring doen en kunnen zij hun honorariumhoogte inzetten bij een zekere aantrekkelijkheid voor publieke uitnodigingen.

Onderdeel 2.7: Management, organisatie en kwaliteitsborging

2.7 Hoe zijn de beleidsdoelstellingen van de instelling geborgd in de leiding van de organisatie? Denk hierbij aan onderstaande elementen. Ga daarbij in op de komende periode en onderbouw de plannen op basis van het verleden.

- *De aanwezige competenties en ervaring in het bestuur, de directieleden en/of Raad van Toezicht;*

Volgens de statuten komen de leden van het bestuur uit diverse sectoren van de letteren maar ook van de samenleving. Wat letteren betreft, komt een bestuurslid uit de sector kinder- en jeugdliteratuur en een uit de volwassenenliteratuur. De anderen uit maatschappelijke sectoren die van belang zijn voor het functioneren van SSS in de onderhavige periode. De directie is tot nu toe niet gesplitst in een meer artistieke en een zakelijke. De huidige directeur is zelf frequent direct betrokken bij de bemiddeling.

- *De werving van de leiding van de organisatie;*

Werving van de leiding gebeurt openbaar, door het bestuur, met inspraak van personeel en eventueel instelling van een externe commissie.

- *De werkwijze van de organisatie en personele invulling;*

SSS is een kleine, wendbare organisatie met korte lijnen naar organisatoren. Wat de bemiddelaars / adviseurs betreft: zij beschikken vooral over literaire kennis, maar ook over o.a. marketingkennis via NIMA-diploma's. Uiteraard is daarnaast kennis op gebied van financiën aanwezig. Taakomschrijvingen zijn flexibel en ook generalistisch georiënteerd. Daarbinnen is sprake van specifieke gerichtheid op kinder- en jeugdliteratuur en volwassenenliteratuur.

- *De naleving van de regels van goed bestuur (code cultural governance).*

Met betrekking tot de code cultural governance hanteert SSS het bestuurs-directiemodel dat in de praktijk verregaand overeenkomt met de richtlijnen van Kunst&Zaken.

3.4.1 Kernactiviteiten Tabellen voor de specificatie van gegevens over uw kernactiviteiten, zoals beschreven in de ministeriele regeling (per artikel/instelling) treft u. Deze gegevens zijn bedoeld voor prestatiemeting en/of monitoring.

Een deel van deze instellingen werkt met kleine budgetten, waardoor 'duurdere auteurs' voor hen moeilijker te programmeren zijn. SSS wil in het bijzonder deze instellingen incidenteel steunen met kleine subsidies op het auteurshonorarium (zie ook 3.6).

